

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРИКЛАД ДЕМОКРАТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ
СУСПІЛЬСТВОМ В ЄВРОПІ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 28 "Публічне управління та адміністрування"
Спеціальність 281 "Публічне управління та адміністрування"
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма "Публічне управління"

Статус дисципліни обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Завідувач кафедри
державного управління,
публічного адміністрування
та економічної політики

Наталія
ГАВКАЛОВА

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

Протокол № 15 від 11.02.2023 р.

Розробники:

Гавкалова Наталія Леонідівна, д.е.н., професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

Гордієнко Лариса Юріївна, к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

Лола Юлія Юріївна, к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі» є навчальною дисципліною, яка вивчається згідно з навчальним планом забезпечення першого рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління» в межах модуля Monnet (Erasmus+). Внаслідок засвоєння навчального матеріалу здобувач отримує знання, уміння та навички розроблення та прийняття рішень стосовно аналізу та застосування сучасних моделей децентралізації управління з урахуванням європейського досвіду.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів освітнього ступеня «бакалавр» публічного управління та адміністрування сучасну систему знань про природу та теоретичні засади децентралізації публічного управління суспільством, та виробити вміння застосовувати сучасні управлінські технології та інструментарій у практиці децентралізації, використовуючи сучасні європейські моделі і досвід.

Навчальна дисципліна складається з трьох змістових модулів, що включають 12 тем.

Змістовий модуль 1 “Публічне управління: європейський досвід” розкриває поняття про теоретичні засади демократичного управління, про основи демократії та європейські демократичні режими, про управлінські традиції в Європі та сучасні підходи до децентралізації управління, а також європейський досвід регіонального та місцевого управління.

Змістовий модуль 2 “Європейські моделі децентралізації публічного управління” надає поняття про засади побудови європейських моделей децентралізації публічного управління, розкриває тенденції децентралізації управління в деяких країнах Західної Європи, країнах Балтії та східної Європи.

Змістовий модуль 3 “Європейські практики децентралізації публічного управління” висвітлює досвід демократичної децентралізації та діджиталізації органів влади та суспільства в країнах Євросоюзу, а також розкриває досвід фіскальної децентралізації в Європі і Україні, надає найкращі практики застосування проектного підходу та міжсекторальної співпраці органів державної влади, а також політики збалансування регіонального розвитку в європейських країнах.

В результаті освоєння студентами навчальної дисципліни вони набувають загальні та спеціальні компетентності, серед яких здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати у команді; впроваджувати інноваційні технології; здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування; здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; здатність розвивати навички міжособистісної взаємодії; здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв’язання конфліктів; здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ тощо. Здобувачі внаслідок засвоєння навчального матеріалу отримують знання, уміння та навички розроблення та прийняття рішень щодо децентралізації публічного управління суспільством.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Історія української культури	Система публічного адміністрування
Етика бізнесу	Адміністративний менеджмент
Менеджмент публічних установ і організацій	Стратегічний менеджмент
	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність працювати у команді. СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології. СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. СК 13. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.	ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.	ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.
ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.	ПРН 3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність працювати у команді. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.	ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ЗК 6. Здатність працювати у команді. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.	ПРН 7. Уміти організувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	
ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність працювати у команді. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. СК 13. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.	ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.	ПРН 9. Знати основи електронного урядування.

СК 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	
ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.	ПРН 10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.
ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.	ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.	ПРН 14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.
ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	ПРН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК. 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Публічне управління: європейський досвід

Тема 1. Теоретичні засади демократичного публічного управління

1.1. Сутність демократичного публічного управління.

1.2. Предметна область теорії публічного управління.

1.3. Поняття та види публічного управління.

- 1.4. Специфіка демократичного публічного управління.
- 1.5. Адміністрування та менеджмент у публічному управлінні.

Тема 2. Основи демократії: європейський досвід

- 2.1. *Поняття політичного режиму.*
- 2.2. *Типи демократичного публічного управління.*
- 2.3. *Європейські демократичні режими.*
- 2.4. *Досвід організації публічної служби в європейських країнах.*
- 2.5. *Європейський досвід соціального партнерства.*

Тема 3. Управлінські традиції в Європі та сучасні підходи до децентралізації управління

- 3.1. *Європейські управлінські традиції.*
- 3.2. *Сучасні концепції децентралізації управління.*
- 3.3. *Реформа публічного адміністрування в Європейському Союзі.*
- 3.4. *Децентралізація владних відносин в європейських країнах.*
- 3.5. *Європейські програми підтримки адміністративної реформи в Україні.*

Тема 4. Європейський досвід регіонального і місцевого управління

- 4.1. *Новітні європейські концепції регіонального управління.*
- 4.2. *Сучасні європейські концепції місцевого самоврядування.*
- 4.3. *Зміна способу мислення муніципальних службовців.*

Змістовий модуль 2. Європейські моделі децентралізації публічного управління

Тема 5. Засади побудови європейських моделей децентралізації публічного управління

- 5.1. *Європейський управлінський простір (ЄУП): поняття та сутність.*
- 5.2. *Основні рамкові документи децентралізації управління в Європі.*
- 5.3. *Основні принципи якісного нормативно-правового регулювання процесу децентралізації.*
- 5.4. *Місцеве самоврядування як децентралізована форма управління..*

Тема 6. Тенденції децентралізації управління в деяких країнах Західної Європи

- 6.1. *Італійська модель децентралізації державного управління і місцевого самоврядування.*
- 6.2. *Особливості Французької моделі децентралізації управління.*
- 6.3. *Тенденції децентралізації управління в Великобританії.*
- 6.4. *Особливості децентралізації управління у країнах центральної Європи.*
- 6.5. *Тенденції децентралізації управління в Німеччині.*

Тема 7. Тенденції децентралізації управління в країнах Прибалтики

- 7.1. *Естонська модель децентралізації державного управління.*
- 7.2. *Особливості моделі децентралізації управління в Латвії.*
- 7.3. *Модель децентралізації управління в Литві.*

Тема 8. Розробка моделей і практичний досвід децентралізації управління східноєвропейських країн

- 8.1. *Моделі і практичний досвід децентралізації управління в Республіці Польща.*
- 8.2. *Досвід децентралізації управління у Чеській Республіці.*
- 8.3. *Модель і досвід децентралізації управління Словацької Республіки .*
- 8.4. *Угорський досвід децентралізації управління.*
- 8.5. *Інституційні рішення регіонального співробітництва східноєвропейських країн.*

Змістовий модуль 3. Європейські практики децентралізації публічного управління

Тема 9. Демократична децентралізація та діджиталізація органів влади та суспільства: досвід Євросоюзу

9.1. Принципи децентралізації : досвід ЄС. Реформа децентралізації в Україні: адміністративна, політична, фінансова. Порівняння особливостей реформ децентралізації в країнах ЄС. Цінності об'єднаної Європи. Роль громадського сектора в реформі демократичної децентралізації

9.2. Діджиталізація органів державної влади як основа адміністративної трансформації: європейські цінності. Досвід діджиталізації публічного управління в країнах світу. Аналіз процесу діджиталізації в Україні. Вимірювання рівня готовності суспільства до процесів глобальної діджиталізації. Національний проєкт "Дія", напрями розширення.

Тема 10. Фінансова децентралізація органів державного управління

10.1. Досвід фінансової децентралізації в Європі. Порівняння моделей фінансової децентралізації. Структура доходів місцевих громад в країнах ЄС. Градація держав ЄС за відсотковим співвідношення місцевихта публічних видатків. Відсоток трансферів у структурі місцевих надходжень.

10.2. Бюджетний процес в громадах. Аналіз фінансової децентралізації в Україні. Фінансова незалежність органів місцевого самоврядування. Бюджетна самостійність щодо наповнення місцевих бюджетів. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.

Тема 11. Проєктний підхід та міжсекторальна співпраця органів державної влади

11.1. Європейська практика управління проєктами в публічному секторі. Програмно-цільовий підхід до розвитку регіонів. Принципи міжсекторальної співпраці органів державної влади. Механізм державно-приватногопартнерства.

11.2. Грантові програми та фонди місцевого розвитку. Грантові можливості для громад. Пріоритети ЄС, пріоритети Європейської Комісії, пріоритети грантових фондів, національні пріоритети розвитку. Написання та подання проєктних пропозицій. Формування ідеї проєкту. SMART цілі та завдання. Особливості вибору цільової групи. Планування графіку активностей, графік Ганта. Інструменти поширення результатів проєкту.

Тема 12. Демократія, децентралізація та діджиталізація в глобальному вимірі

12.1. Дослідження рівня та взаємозв'язку демократичного, інформаційного та соціально-економічного розвитку країн. Політика збалансування регіонального розвитку в європейських країнах. Методи аналізу рівномірності розвитку регіонів.

12.4. Глобальні показники рівня демократії та діджиталізації в світі. Тенденції України щодо розвитку демократії та інформаційного розвитку на міжнародному рівні. Глобальні індикатори виміру: Індекс демократії (DI), Індекс сприйняття корупції, Індекс розвитку електронного урядування (EGDI), Індекс миру (GPI), Індекс верховенства права (RLI), Індекс глобалізації (KOF Globalisation Index).

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування таких способів подання (представлення) інформації здобувачеві в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які пов'язують викладача й здобувача, а саме:

Пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний.

Репродуктивний метод (репродукція – відтворення).

Метод проблемного викладу.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

Дослідницький метод.

Серед продуктивних методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, таких як проблемні лекції (теми 1 – 12); міні-лекції; презентації (теми 1 – 12); робота в малих групах (теми 1 – 12); семінари-дискусії (теми 1 – 12); мозкові атаки (теми 9 – 12); кейс-стаді (теми 1 – 8); дебати (теми 1 – 8); розбір управлінських ситуацій (теми 1 – 8), ділові та рольові ігри (теми 9 – 12), науково-практичні конференції (тема 12), модерація (теми 1 – 12), тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студента враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі» передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати залік – 60 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку відповідно до графіку навчального процесу.

Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Поточний контроль включає оцінювання студентів під час семінарських і практичних занять на основі виконаних практичних завдань (5 балів за кожне завдання) за уміння використовувати сучасні технології та інструментарій європейського публічного управління. Загальна кількість балів за практичні завдання – 60 балів.

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі» в межах поточного контролю включає також таку форму як колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть три колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен колоквіум – від 13 до 14 балів. Максимальна кількість балів за трьома колоквіуми – 40 балів. Перший колоквіум включає теми 1 – 4, а другий колоквіум – теми 5 – 8, третій колоквіум – теми 9-12. Структура колоквіуму: 1) два теоретичних питання; 2) 10 відкриті тести на доповнення (максимальна оцінка за кожен тест – 1 бал).

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Т е м а	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мах бал
	<i>Аудиторна робота</i>			
Т е м а 1.	Лекція	Лекція на тему «Теоретичні засади демократичного публічного управління»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар за темою " Теоретичні засади демократичного публічного управління "	Практичне завдання	5

	<i>Самостійна робота</i>			
		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Основи демократії: європейський досвід»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар за темою «Основи демократії: європейський досвід»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 3.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Управлінські традиції в Європі та сучасні підходи до децентралізації управління»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар заняття за темою «Управлінські традиції в Європі та сучасні підходи до децентралізації управління»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 4.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Європейський досвід регіонального і місцевого управління»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар за темою «Європейський досвід регіонального і місцевого управління»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез. Підготовка до колоквиуму	Тези до семінару Презентація Колоквиум за змістовим модулем 1	13
Т е м а 5.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Засади побудови європейських моделей децентралізації публічного управління»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар на тему «Засади побудови	Практичне	5

		європейських моделей децентралізації публічного управління»	завдання	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Тенденції децентралізації управління в деяких країнах Західної Європи»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар на тему «Тенденції децентралізації управління в деяких країнах Західної Європи»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою; підготовка тез і презентації.	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Тенденції децентралізації управління в країнах Прибалтики»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар за темою «Тенденції децентралізації управління в країнах Прибалтики»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації	Тези до семінару Презентація	
Т е м а 8.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція на тему «Розробка моделей і практичний досвід децентралізації країн управління східноєвропейських»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Семінар за темою «Розробка моделей і практичний досвід децентралізації країн управління східноєвропейських»	Практичне завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Підготовка тез і презентації Підготовка до колоквиуму	Тези до семінару Презентація Колоквиум за змістовим модулем 2	13
Т	<i>Аудиторна робота</i>			

е м а 9.	Лекція	Лекція на тему «Демократична децентралізація та діджиталізація органів влади та суспільства: досвід Євросоюзу»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Можливості сервісу «Дія»	Практичне завдання	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою; підготовка презентації. Виконання практичних завдань		
Т е м а 1 0.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему «Фіскальна децентралізація органів державного управління»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Моделювання за допомогою симулятора бюджету ОТГ»	Практичне завдання	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою; підготовка презентації. Виконання практичних завдань		
Т е м а 1 1.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему «Проектний підхід та міжсекторальна співпраця органів державної влади»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Розробка власного проекту базуючись на міжсекторальній співпраці»	Практичне завдання	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Виконання практичних завдань		
Т е м а 1 2.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему «Демократія, децентралізація та діджиталізація в глобальному вимірі»	Робота на лекції	-
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Дослідження глобальних індексів розвитку країн»	Практичне завдання	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою темою. Виконання практичних завдань. Підготовка до колоквиуму	Колоквиум за змістовим модулем 3 Залік	14
Загальна максимальна кількість балів для заліку				100

Рекомендована література

Основна

1. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування : навч. посіб. / Л. Ю. Гордієнко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 388 с.
2. Конституція України. Чинне законодавство України зі змінами та доповненнями станом на 25.10.2021 р. (відповідає офіційному текстові). – Київ : Центр навчальної літератури. – 2021. – 64 с.
- 3 Про адміністративні послуги : Закон України № 5203-VI від 6 грудня 2012 року (зі змінами, внесеними згідно із Законом № 399- VII від 04.07.2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 409.

Додаткова

4. Архипенко І. М. Зарубіжний досвід децентралізації влади : уроки для України / І. М. Архипенко // Теорія та історія державного управління. – 2018. – Вип. 4 (39). - 7–15.
5. Гавкалова Н., Лола Ю. Демократична децентралізація та діджиталізація органів влади: досвід Євросоюзу/ Н. Гавкалова, Ю. Лола // Інфраструктура ринку. – 2019. - № 36. – 300–306.
6. Лозинська І. О. Європейський досвід трансформації систем публічного управління та можливість його впровадження в Україні / І. О. Лозинська, В.В. Баштанник // Право та державне управління. – 2018. - №1 (30). Том 2. – С. 30–35.
7. Шевченко О.О. Наближення публічного управління в Україні до європейських стандартів / О.О. Шевченко, М.М. Коваленко // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. – 2017. - Том 28 (67) № 1. – С. 27–32.
8. Gavkalova N., Lola Y., Prokopovych S., Mykhailenko D. Influence of the Country's Information Level on Its Economic Development. AEBMR. Vol. 99. Available: <https://www.atlantispress.com/proceedings/mdsmes-19/articles?q=lola>
9. Gavkalova N., Lola Y., Prokopovych S., Sybirtsev V., Diachek V. Neural Network Modeling of E-Government Development and the Socio-Economic Environment. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE) ISSN: 2277-3878, Volume-8, Issue 3C, November 2019. - P. 189-194.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця . – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=7458>
11. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.
12. Нормативні акти України . – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.